

Odločanje Ustavnega sodišča o ustavnih pritožbah s področja delovnih sporov v obdobju 2014 do 2016

Korpič-Horvat Etelka*

UDK: 342.565.2:349.2

Povzetek: Jedro prispevka se nanaša na institut ustavne pritožbe, predvsem njene značilnosti iz področja delovnega prava. Avtorica obravnava tudi sprejeti odločitvi Ustavnega sodišča po vloženi ustavni pritožbi v letu 2016, ki se nanašata na kršitev 22. člena Ustave (pravica do izjave) in zaradi aktualnosti zadeve tudi sprejeto odločitev v letu 2017, ki se nanaša na vročanje odpovedi pogodbe o zaposlitvi delavcu po pošti s povratnico, ki sodi med kršitve po prvem odstavku 23. člena Ustave (pravica do sodnega varstva).

Ključne besede: Ustavno sodišče, ustavna pritožba, človekove pravice, pritožnik, pravica do izjave, pravica do sodnega varstva, delovni spori, vročanje

Constitutional Court Ruling on Constitutional Complaint in the Area of Labour Disputes between 2014 and 2016

Abstract: The focus of the paper is on the institute of Constitutional appeal, in particular its characteristics the area of labour law. The author also deals with the decision taken by the Constitutional Court after a Constitutional appeal lodged in 2016, alleging infringement of Article 22 of the Constitution (the right to be heard), and due to the present actuality also adopted a decision in 2017, which relates to the service of decision on termination of employment contract to the worker by mail with acknowledgement of receipt and is considered an infringement under Paragraph 1 of Article 23 of the Constitution (the right to judicial protection).

* Etelka Korpič-Horvat, doktorica pravnih znanosti, podpredsednica ustavnega sodišča, Ustavno sodišče Republike Slovenije
etelka.korpic-horvat@us-rs.si
Etelka Korpič-Horvat, PhD, Constitutional Court Judge, Vice President of the Constitutional Court of the Republic of Slovenia

Keywords: *constitutional court, constitutional appeal, human rights, appellant, the right to be heard, the right to judicial protection, labour disputes, service*

1. UVOD

Na Ustavnem sodišču Republike Slovenije je velik del dela namenjen reševanju ustavnih pritožb, ker prevladujejo med vlogami, ki jih Ustavno sodišče prejme v reševanje. V letu 2016 je Ustavno sodišče prejelo 1324 zadev (brez zadev R-I)¹, kar je za 8,2 odstotka več zadev kot v letu 2015, ko je prejelo 1224 zadev (brez zadev R-I). V tem letu je rešilo 1094 zadev, od tega 870 ustavnih pritožb, kar predstavlja 79,5 odstotni delež med rešenimi zadevami. Največ ustavnih pritožb se nanaša na pravnne zadeve (delež 24,5 %), delež vseh ustavnih pritožb, ki so se nanašale na delovne spore pa je v letu 2016 porastel na 9,7 odstotkov (v letu 2015 je znašal 7,1 odstotkov).²

V svojih letnih poročilih o delu Ustavno sodišče vseskozi opozarja, da je preobremenjeno zaradi obravnavanja velikega števila ustavnih pritožb.³ Izvloženih ustavnih pritožb je še vedno zaznati, da številne ustavne pritožbe izražajo percepcijo, da je Ustavno sodišče instančno sodišče. Sicer pa preobremenjenost zaradi številnih vloženih ustavnih pritožb ni posebnost Ustavnega sodišča Republike Slovenije. Enak problem zaznavajo vsa ustavna sodišča, ki rešujejo ustavne pritožbe. To velja tudi za Zvezno ustavno sodišče Zvezne republike Nemčije in Ustavno sodišče Republike Hrvaške.

Zvezno ustavno sodišče Zvezne republike Nemčije – Bundesverfassungsgericht (v nadaljevanju BVerfG) je v letu 2016 rešilo 6181 zadev, od tega 5986 ustavnih pritožb, kar predstavlja 96,7 odstotni delež med rešenimi zadevami.⁴

¹ Vpisnik R-I se vpisujejo zadeve (vloge), ki so nejasno in nepopolno napisane in zato nimajo možnosti za uspeh. Takšnih vlog je bilo 2016 leta 290. Če po pozivu Ustavnega sodišča vlagatelj vztraja, da se njegova vloga obravnava ali pa vlogo dopolni, se zadeva uvrsti v ustrezni vpisnik Up ali U-I.

² Ustavno sodišče, Letno poročilo 2016, str. 81.

³ Pobuda za spremembo Ustave, ki bi določala ustavnemu sodišču možnost diskrecijske pravice pri izbiri ustavnih pritožb v obravnavo (še) ni bila sprejeta. Tudi v Nemčiji in na Hrvaškem zakonodajalec ni sledil prizadevanjem za uvedbo diskrecijskega sistema izbire ustavnih pritožb.

⁴ Vir: A-IV-1, *Erlidigungen der letzten fünf Geschäftsjahre*:

<http://www.bundesverfassungsgericht.de/DE/Verfahren/Jahresstatistiken/2016/gb2016/A->

Ustavno sodišče Republike Hrvaške - Ustavni sud Republike Hrvatske, je v letu 2016 rešilo 6122 zadev, od tega 5803 ustavnih pritožb, kar predstavlja 94,5 odstotni delež vseh rešenih zadev.⁵

2. POLOŽAJ USTAVNEGA SODIŠČA IN POMEN NJEGOVIH ODLOČITEV PRI REŠEVANJU USTAVNIH PRITOŽB

2.1. Pravna narava ustavne pritožbe

Pravno naravo ustavne pritožbe je treba presojati z vidika položaja, ki ga ima Ustavno sodišče v državi in z vidika uresničevanja in varstva človekovih pravic ter temeljnih svoboščin. Kakorkoli se posamezna država zgleduje po pravni ureditvi druge države (za Slovenijo in Hrvaško velja, da se zgledujeta po nemški ureditvi), vsaka država s svojo organizacijo državne ureditve, pravnimi normami in odločitvami njenih ustavnih sodnikov oblikuje svoj model ustavne pritožbe z določenimi posebnostmi.

Ustavno sodišče Republike Slovenije je najvišji organ sodne oblasti za varstvo ustavnosti in zakonitosti ter človekovih pravic in temeljnih svoboščin (1. člen Zakona o Ustavnem sodišču, Uradni list RS, št. 64/07 – uradno prečiščeno besedilo in 109/12, v nadaljevanju ZUstS). Ustavno sodišče ni instančni organ klasičnega sodstva, je samostojni in neodvisni državni organ. Pravimo, da je organ *sui generis*. Zato ga neformalno uvrščamo v četrto vejo oblasti. Razlaga in varuje ustavne določbe, vključno človekove pravice in temeljne svoboščine v okviru pristojnosti, ki so določene v 160. do 168. členih Ustave in 21. členu ZUstS.

Enak položaj ima Ustavno sodišče Republike Hrvaške (Ustavni sud Republike Hrvatske). Je najvišji sodni organ v pristojnost katerega spada varstvo suprema-cije Ustave. Njegov Ustavni položaj je določen z Ustavo (členi 125-132) in z 2. členom Ustavnega zakona o ustavnem sodišču Republike Hrvatske (v nadaljevanju Ustavni zakon; Ustavni zakon o ustavnem sudu Republike Hrvatske, Narodne novine broj 99/99, 29/02, in 49/02, – pročiščeni tekst, v nadaljevanju UZUS).

IV-1.pdf?__blob=publicationFile&v=2

⁵ Vir: Vrhovno sodišče Republike Hrvaške, Izvješće za 2015: <http://www.vsrh.hr/EasyWeb.asp?pcpid=1072>

Enako kot v Sloveniji velja, da zaradi posebne vloge, ki jo ima ustavno sodišče ga uvrščajo v četrto vejo oblasti.⁶

Zvezno ustavno sodišče Zvezne Republike Nemčije (Bundesverfassungsgericht, v nadaljevanju BVerfG) prav tako uresničuje vlogo najvišjega varuha Ustave, vendar v drugačni organizacijski strukturi.⁷ Spada v sodno vejo oblasti in je organizirano na zvezni in deželni ravni. Zveza vključuje 16 dežel in vsaka dežela ima lastno Ustavo in deželne organe, vključno ustavna sodišča. Zato prvi odstavek 1. člena Zakona o Zveznem ustavnem sodišču (Bundesverfassungsgerichtsgesetz, v nadaljevanju BVerfGG) določa, da je BVerfG neodvisen organ, od vseh ostalih ustavnih organov.⁸ Njegove pristojnosti so določene v Temeljnem zakonu (Grundgesetz, v nadaljevanju GG)⁹ in v BVerfGG.

Ne glede na različno organiziranost imajo vsa ustavna sodišča poseben položaj zaradi njihove temeljne vloge najvišjega varuha Ustave. Pomemben del Ustave je namenjen človekovim pravicam in temeljnim svoboščinam, ki se varujejo z institutom ustavne pritožbe.¹⁰

2.2. Predmet varstva z ustavno pritožbo v Republiki Sloveniji, s posebnostmi na področju delovnega prava

Ustava RS v šesti alineji prvega odstavka 160. člena v povezavi s tretjim odstavkom istega člena določa, da Ustavno sodišče odloča o ustavnih pritožbah

⁶ Ljubić, str. 159; glej tudi Radolović, str. 361.

⁷ V Nemčiji sodno pristojnost izvajajo zvezna sodišča in sodišča 16 zveznih dežel (Länder). Nemški sodni sistem je razdeljen na delovnopravno sodstvo, splošno upravno sodstvo, finančno sodstvo in socialno sodstvo. Poleg teh vrst sodstva obstaja tudi ustavno sodstvo, v okviru katerega delujejo Zvezno ustavno sodišče in ustavna sodišča dežel. Glej tudi Wohrmann, 5-30.

⁸ V prispevku obravnavam vlogo BVerfGG, ne pa pristojnosti deželnih ustavnih sodišč.

⁹ Temeljni zakon je bil sprejet 1949 leta in je bil predviden kot prehodno normiranje temeljnih pravic državljanov. Z združitvijo Nemčije Ustava ni bila sprejeta.

¹⁰ Ustavna pritožba je bila v Sloveniji določena z Ustavo 1991 leta, operacionaliziral pa jo je Zakon o ustavnem sodišču, ki je začel veljati 1994 leta (Uradni list RS, št. 15/94). Gre za mlad institut, če ga primerjam z nemško pravno ureditvijo. V Nemčiji je bil na podlagi Temeljnega zakona iz leta 1949 sprejet poseben zakon o zveznem ustavnem sodišču v letu 1951. S tem zakonom, ki je natančno določal pristojnost ustavnega sodišča, je bila uvedena tudi ustavna pritožba. Hrvaška je določila ustavno pritožbo s sprejemom nove ustavne ureditve leta 1990. Med pristojnostmi je določila, da ustavno sodišče odloča tudi o ustavnih pritožbah zaradi kršitev človekovih pravic in državljanskih svoboščin. Na podlagi Ustave je bil 1991 sprejet Ustavni zakon o ustavnem sodišču Republike Hrvaške, ki je podrobno določil pristojnosti ustavnega sodišča, vključno o odločanju, ki se nanaša na ustavno pritožbo.

zaradi kršitev človekovih pravic in temeljnih svoboščin s posamičnimi akti. Na tej osnovi je ZUstS podrobneje uredil institut ustavne pritožbe v členih od 50 do 61. Predmet varstva z ustavno pritožbo je torej omejen na človekove pravice in temeljne svoboščine, če so te kršene s posamičnimi akti državnega organa, organa lokalne skupnosti ali nosilca javnih pooblastil. Človekove pravice niso določene le v poglavju II, v členih od 14 do 65 Ustave z naslovom *Človekove pravice in temeljne svoboščine*, temveč so tudi druge ustavne pravice varovane kot človekove pravice.¹¹ Ustavno pritožbo lahko vloži fizična ali pravna oseba¹² zoper posamični akt državnega organa, organa lokalne skupnosti ali nosilca javnih pooblastil, ki je odločil o njeni pravici, obveznosti in pravni koristi (prvi odstavek 50. člena ZUstS)¹³. Ustavno pritožbo pa lahko vloži tudi Varuh človekovih pravic v zvezi s posamično zadevo, ki jo obravnava in le, če s tem soglaša tisti, ki ga varuje. Osebe javnega prava, ko izvajajo oblastne naloge, ne morejo biti nosilke človekovih pravic in zato tudi ne aktivno legitimirane za vložitev ustavne pritožbe.¹⁴ To vlogo lahko imajo, ko nastopajo kot delodajalci v medsebojnih individualnih in kolektivnih delovnih razmerjih.

Zoper akte delodajalca ustavna pritožba ni dopustna, ker ne gre za oblastni posamični akt državnega organa. Prav tako ne zoper odločitve Komisij za pritožbe določenih v Zakonu o javnih uslužbencih (Zakon o javnih uslužbencih, Uradni list RS, št. 63/2007 – uradno prečiščeno besedilo in 65/2008).

V individualni delovnih sporih sta aktivno legitimirana za vložitev ustavne pritožbe delavec ali delodajalec; v kolektivnih delovnih sporih pa sindikat, svet delavcev, stavkovni odbor, stranke kolektivnih pogodb.¹⁵

Na področju delovnega prava se kršitve človekovih pravic in temeljnih svoboščin zaradi narave delovnopравnih razmerij razlikujejo¹⁶ glede na individualno (delov-

¹¹ Glej Testen, str. 193.

¹² Primeri, ko so Up vložili delodajalci: Up-764/06 z dne 12. 2. 2007; Up 395/05 z dne 23. 9. 2005; Up-553/05 z dne 7. 2. 2006; Up 485/05 z dne 7. 2. 2006; Up-553/05 z dne 7. 2. 2006.

¹³ Praviloma se ustavna pritožba vlaga zoper sodne odločbe, manj pa zoper akte drugih organov v konkretnih postopkih.

¹⁴ Klampfer, str. 7.

¹⁵ V dosedanjih ustavnosodnih presoajah, ko je Ustavno sodišče obravnavalo ustavne pritožbe, ki so se nanašale na kolektivne delovne spore, senat ustavne pritožbe ni sprejel v obravnavo (št. Up-180/14, št. Up-211/15, št. Up-442/15 idr.). V zadevi št. Up 854/15 je senat pri nesprejemu ustavne pritožbe pripisal, da se ni ukvarjal z vprašanjem obstoja procesnih predpostavk. Zastavlja se namreč vprašanje, ali je pritožnica sploh lahko nosilka človekovih pravic.

¹⁶ Posebnosti ustavne pritožbe v delovnih zadevah, glej Ude, Lojze, str. 249 do 275.

na razmerja) in kolektivno delovno pravo. S področja delovnih razmerij se predvsem nanašajo na ravnanje z zaposlenimi. Zato za njih velja pretežni del klasičnih človekovih pravic in temeljnih svoboščin. Med pomembnejše je šteti pravico do osebnega dostojanstva in varnosti (34. člen Ustave), varstvo pravic zasebnosti in osebnostnih pravic (35. člen Ustave), prostorsko in informacijsko zasebnost (36.-38. člen Ustave), svobodo dela (49. člen Ustave) idr. Med varstvene norme, ki so pomembne s področja delovnega prava sodi tudi 66. člen Ustave, ki določa varstvo dela. Zavezuje državo, da ustvarja možnosti za zaposlovanje in za delo ter zagotavlja njuno zakonsko varstvo.

Pravice iz področja kolektivnih delovnih razmerij so predvsem varovane v poglavju III Ustave: Gospodarska in socialna razmerja. Gre za soodločanje, sindikalno svobodo in pravico do stavke. Iz besedila 75. člena Ustave izhaja, da Ustava jamči delavcem pravico, da sodelujejo pri upravljanju v družbah in zavodih, zato po doktrini Ustavnega sodišča sodi ta pravica po svoji naravi v okviru norm o človekovih pravicah.¹⁷ Enako velja za združevanje (42. člen Ustave) in sindikalno svobodo (76. člen Ustave) ter pravico do stavke (77. člen Ustave). Sodno varstvo teh (četrti odstavek 15. člena Ustave) je zagotovljeno po Zakonu o delovnih in socialnih Sodiščih (Zakon o delovnih in socialnih sodiščih, Uradni list RS, št. 2/04 - v nadaljevanju ZDSS), v kolektivnih delovnih sporih (6. člen ZDSS-1).

Tudi delodajalcem so priznane določene človekove pravice, kot pravica do zasebnosti (35. člen), pravica do zasebne lastnine (33. člen), nedotakljivost stanovanja (poslovnih prostorov), (drugi odstavek 36. člena). Enako kot delavcu so jim zagotovljena procesna jamstva po 22. členu (pravica do izjave), 23. členu (pravica do sodnega varstva) in 25. členu (pravica do pravnega sredstva).¹⁸ Torej tiste človekove pravice, ki jih lahko pravna oseba uresničuje glede na naravo pravice.

2.3. Predmet varstva z ustavno pritožbo v Republiki Hrvaški in Zvezni Republiki Nemčiji

Pristojnost Ustavnega sodišča Republike Hrvaške, da odloča o ustavnih pritožbah (ustavna tužba), je določena v Ustavi (četrti alineja prvega odstavka 128. člena Ustav Republike Hrvatske) in razdelana v 62. členu UZUS. Ustavno sodi-

¹⁷ Glej odločbo št. U-I-92/94 z dne 7. 12. 1995, tč. 6 obrazložitve.

¹⁸ Glej odločbi Ustavnega sodišča, št. Up-765/13 z dne 3. 12. 2015, Up- 647/15 z dne 19. 5. 2016 in povzetek v pogl. 3.1. in 3.2. tega prispevka.

šče je pristojno, da odloča o ustavnih pritožbah zoper posamične akte državnih organov, organov lokalne in regionalne samouprave, ter pravnih oseb z javnimi pooblastili, ko so z njihovimi odločitvami kršene človekove pravice in temeljne svoboščine ustavnega pritožnika ali v primeru suma ali obtožbe zaradi kaznivega dejanja, kot tudi z Ustavo zajamčene pravice lokalne in regionalne samouprave.¹⁹ Ustavno pritožbo lahko vložijo »svatko«, to je vsaka fizična in pravna oseba, ki meni, da ji je s posamičnim aktom pristojnega organa državne oblasti kršena človekova pravica (prvi odst. 62. člena UZUS).

V okviru svojih pristojnosti BVerfG odloča tudi o ustavnih pritožbah (Verfassungsbeschwerde). GG določa stvarno pristojnost BVerfG in aktivno legitimacijo. Ustavno pritožbo lahko vložijo vsakdo (jedermann), če mu javna oblast krši temeljne (ustavne) pravice (točka 4a prvega odstavka 93. člena GG).²⁰ Širše možnosti za vložitev ustavne pritožbe določa prvi odstavek 90. člena BVerfGG,²¹ po katerem lahko vsakdo vložijo ustavno pritožbo, če trdi, da mu je javna oblast posegla v temeljne pravice ali eno od pravic, ki so določene v četrtem odstavku 20. člena, 33. členu, 38. členu, 103. členu in 104. členu GG.²² »Vsakdo« je nosilec ustavnih pravic, to pa je lahko fizična oseba in pravna oseba, če lahko uresničuje človekove pravice glede na naravo same pravice (tretji odst. 19. člena GG).

Po nemški ureditvi pa se z ustavno pritožbo lahko izpodbija tudi zakon ali drugi oblastni akt (tretji odst. 93. člena BVerfGG)²³ proti kateremu ni pravnega sredstva. Gre za primere, ko zakon dejansko in neposredno krši posameznikove pravice še pred nastankom akta javne oblasti. Na primer javni uslužbenci izpodbijajo zakon, ki ureja plačni sistem zaradi razvrščanja plač.²⁴ Pogoji za vložitev ustavne pritožbe na BVerfG v teh primerih pa je, da ni drugih pravnih sredstev

¹⁹ Glej tudi Crnić Jadranko, str. 163–227.

²⁰ Pieroth, str. 801–831.

²¹ Ta ustavna pritožba, ki je namenjena varstvu človekovih pravic pa se razlikuje od tako imenovane občinske (komunalne) ustavne pritožbe (Kommunalverfassungsbeschwerde). Aktivno legitimirana za vložitev komunalne ustavne pritožbe je občina ali skupnost občin zaradi kršitve komunalne pravice z zakonom, zaradi kršitve pravil in samoupravnih predpisov (glej Schlaich Klaus, Koriath, Stefan, str. 134; glej tudi Kristan, Ivan, str. 23).

²² Četrty odst. 20. člena določa, da državljani Nemčije imajo pravico do upora proti vsakemu, ki namerava odstraniti veljavni red; 33. člen enake pravice državljanom do javnih služb; 38. člen določa vlogo in volitve poslancev parlamenta; 103. člen pravico do izjave pred sodiščem, načelo *ne bis in idem* in *lex certa* v kazenskem pravu; 104. člen pa formalne pogoje za omejitve osebne svobode, ki jo lahko omeji le sodnik in prepoved mučenja.

²³ Lechner/Zuck, str. 521–540.

²⁴ Wohrmann, Gothard, str. 19–22.

(drugi odst. 90. člena BVerfGG). Izjema velja le za splošno ustavno pritožbo. V primerjavi s slovensko in hrvaško ureditvijo gre za posebnost.

2.4. Zahteva po izčrpanju pravnih sredstev

Druga značilnost, ki se izraža v posebnosti ustavne pritožbe je, da gre za subsidiarno pravno sredstvo za varstvo človekovih pravic in temeljnih svoboščin. To načelo se uresničuje z izčrpanjem pravnih sredstev.²⁵ Zahteva po izčrpanju pravnih sredstev pomeni, da mora udeleženec v postopku pred sodiščem aktivno izkoristiti vse procesne možnosti, v katerih lahko navaja nestrinjanje zoper stališča sodišč.

Izčrpanje pravnih sredstev je pomembna procesna predpostavka, ki mora biti izpolnjena, da ustavno sodišče meritorno obravnava ustavno pritožbo. Namenjena je temu, da za varstvo človekovih pravic in temeljnih svoboščin skrbi celotno sodstvo. Vsa sodišča so na vseh stopnjah sojenja vseskozi dolžna varovati človekove pravice. Vsa obravnavana ustavna sodišča (slovensko, nemško in hrvaško) so stroga pri presoji izpolnjevanja te procesne predpostavke. Razloga sta, da že redna sodišča odpravijo kršitve, s tem pa tudi zmanjšujejo obremenjenost ustavnih sodišč.

Ustava Republike Slovenije določa obveznost izčrpanja pravnih sredstev v tretjem odstavku 160. člena. Izjema od tega pravila je določena v drugem odstavku 51. člena ZUstS, ko lahko Ustavno sodišče izjemoma odloča o ustavni pritožbi, vendar pred izčrpanjem izrednih, ne pa rednih pravnih sredstev in, če sta kumulativno izpolnjena še pogoja, da gre za očitno kršitev in bi z izvršitvijo posameznega akta za pritožnika nastale nepopravljive posledice.

Sicer pa velja pravilo, da mora pritožnik izčrpati vsa, redna in izredna pravna sredstva, tako v formalnem, procesnem (vložitev pravnega sredstva) kot v vsebinskem, materialnem smislu. Pritožnik mora že v sodnem postopku, od sodišča prve stopnje dalje uveljavljati kršitve, ker so tudi sodišča na vseh stopnjah dolžna na podlagi 125. člena Ustave zagotavljati varstvo človekovih pravic. Ustavno sodišče je v svojih odločitvah že večkrat zapisalo: »... Sodišča so namreč tista, ki so v prvi vrsti dolžna razlagati pravo in pri tem na podlagi 125. člena Ustave na vseh stopnjah sojenja, tudi na Vrhovnem sodišču kot najvišjem sodišču v

²⁵ Več o procesnih predpostavkah ustavne pritožbe glej Bardutzky, Samo, str. 104–128.

državi (127. člen Ustave), zagotavljati varstvo človekovih pravic in temeljnih svoboščin ...» (sklep št. Up-43/10, z dne 7. 4. 2011).

Stroga obravnava procesne predpostavke izčrpanosti pravnih sredstev je razvidna v zadevi Up- 43/10 (sklep z dne 7. 4. 2011). Pritožnica je v delovnem sporu uveljavljala razliko v odpravnini zaradi prenehanja pogodbe o zaposlitvi iz razloga nesposobnosti. Ker pritožnica ni vložila odgovora na revizijo, je Ustavno sodišče njeno ustavno pritožbo zoper sodbo Vrhovnega sodišča zavrglo. Ustavno sodišče je v sklepu zapisalo: »... *Zahteva po izčrpanju pravnih sredstev pomeni tudi izčrpanje pravnih sredstev, ki pomenijo odgovor na pravno sredstvo nasprotnika. Tudi v teh pravnih sredstvih ima namreč stranka možnost uveljavljati ustavnopravne vidike zadeve in si s tem zagotoviti, da se sodišče mora opredeliti do teh njenih očitkov.*«

Vložitev ustavne pritožbe v delovnih sporih je dopustna zoper pravnomočne sodbe in sklepe delovnih sodišč potem, ko delavec ali delodajalec izkoristita vsa redna in izredna pravna sredstva. V delovnih sporih mora pritožnik izčrpati pritožbeni in revizijski postopek, kadar je revizija dovoljena, skladno z 31. členom ZDSS-1 (v premoženjskih individualnih delovnih sporih, v katerih je dovoljena revizija po določbah zakona, ki ureja pravdni postopek; v individualnih delovnih sporih glede obstoja ali prenehanja delovnega razmerja; v kolektivnih delovnih sporih; če jo dopusti sodišče).

BVerfG lahko pred izčrpanjem pravnih sredstev odloči o ustavni pritožbi, če je ta splošnega pomena in če bi za pritožnika nastale hude in nepopravljive posledice (93. člen BVerfGG). BVerfG poudarja, da je ustavna pritožba subsidiarno, zadnje in izredno pravno sredstvo (ausserordentlicher Rechtsbehelf).²⁶

UZUS le kot izjemo dopušča, da ustavno sodišče obravnava ustavno pritožbo pred izčrpanjem pravnih sredstev, če sta izpolnjena dva pogoja: 1) ko o pravicah in obveznostih pritožnika ali o sumu ali obtožbi zaradi kaznivega dejanja ni v razumnem roku odločilo sodišče in 2) ko se s posamičnim aktom grobo kršijo ustavne pravice in bi za pritožnika lahko nastale težke in nepopravljive posledice (prvi odstavek 63. člena Ustavnega zakona).²⁷ Teoretiki na Hrvaškem prav tako poudarjajo, da so na podlagi tretjega odstavka 115. člena Ustave Republike Hrvaške redna sodišča dolžna soditi na podlagi Ustave in zakona in zato sodni-

²⁶ Schlaich, Korioto, str. 135.

²⁷ Več o izčrpanju pravnih sredstev glej Babac, Branko in Babić, Marko, str. 1–20; glej tudi Crnić Jadranko, str. 227–255.

ke ta ustavna določba obvezuje, da pri sojenju upoštevajo načela in standarde določene v Ustavi.²⁸

3. PRIMERI ODLOČITEV USTAVNIH PRITOŽB V LETU 2016 NA USTAVNEM SODIŠČU REPUBLIKE SLOVENIJE S PODROČJA DELOVNIH SPOROV

Ustavno sodišče Republike Slovenije ima v primerjavi z Nemčijo in Hrvaško v obdobju 2014 do 2016 najvišji delež ugodenih ustavnih pritožb.

Tabela 2: Odločitve ustavnih sodišč o ustavnih pritožbah Slovenije, Hrvaške in Nemčije v letih 2014, 2015 in 2016.

	2014	2015	2016
Prejete Up			
<i>Slovenija</i>	1.003	1.003	1.092
<i>Hrvaška</i>	5.138	4.595	6.090
<i>Nemčija</i>	6.606	5.739	5.610
Ugodene			
<i>Slovenija</i>	29	76	40
<i>Hrvaška</i>	107	79	109
<i>Nemčija</i>	121	111	117
Odstotek			
<i>Slovenija</i>	3,1 %	7,9 %	4,6 %
<i>Hrvaška</i>	2,08 %	1,72 %	1,79 %
<i>Nemčija</i>	1,86 %	1,83 %	1,92 %

Vir: Poročila o delu ustavnih sodišč Slovenije, Hrvaške in Nemčije za leto 2014, 2015, 2016.

Iz podatkov v Tabeli 2 izhaja, da se večini ustavnih pritožb ne ugodi. To je pozitivno, vseeno pa je treba upoštevati, da gre pri vsaki ugodeni ustavni pritožbi za kršitev človekovih pravic ali temeljnih svoboščin, ki imajo hujše posledice za pritožnika, ali gre za pomembno ustavnopravno vprašanje, ki presega pomen konkretne zadeve. Zato si je treba prizadevati za čim manjše število kršitev in ne bi smeli dopuščati tolerance. Šele podrobnejša raziskava bi lahko odgovorila na vprašanje, ali sodstvo uspešno varuje človekove pravice, ali pa so navedeni podatki z vidika varstva človekovih pravic zaskrblijujoči.

²⁸ Ljubić, str. 173.

Delež ugotenih ustavnih pritožb za Slovenijo je najvišji v letu 2015 zaradi obravnave več enakih zadev. V tem letu je Ustavno sodišče izdalo 33 t. i. senatnih odločb, o istovrstnih ustavnih pritožbah. Največkrat je ugotovilo kršitev 22. člena Ustave (enako varstvo pravic), skupaj za celotno obdobje 59 krat (pri tem niso upoštevane istovrstne senatne odločbe v letu 2015). Kršitev 22. člena se je nanašala na procesna jamstva v sodnih postopkih, predvsem pravico do izjave, do obrazložene sodne odločbe, jamstva v dokaznem postopku. V sklop kršitve 22. člena sodi tudi očitna napačnost. Po doktrini Ustavnega sodišča se za očitno napačno šteje odločitev, ki je v direktnem nasprotju z zakonskim besedilom, kar je očitno na prvi pogled.²⁹ Kako daleč v takih primerih seže ustavnopravni nadzor, je stalno odprto vprašanje. Enako velja tudi za primere, ko ustavni pritožnik zatrjuje, da pravno stališče arbitrarno odstopa od enotne in ustaljene sodne prakse.³⁰

3.1. Odločba Up 219/15 z dne 19. 5. 2016. Zavrnitev dokaznega predloga morajo sodišča ustrezno obrazložiti, sicer gre za kršitev 22. člena Ustave

Ustavno sodišče je v navedeni zadevi odločilo, da ko sodišča brez ustrezne obrazložitve zavrnejo pritožnikove dokazne predloge, prekršijo obveznost, ki izhaja iz 22. člena Ustave. Zavrnitev dokaznega predloga stranke mora sodišče ustrezno obrazložiti.³¹

Sodišče prve stopnje je zavrnilo tožbeni zahtevek pritožnika za plačilo odpravnine v znesku 224.290,00 EUR. Ugotovilo je, da je nadzorni svet tožene stranke pritožnika kot predsednika uprave odpoklical zaradi grobih kršitev obveznosti. Višje sodišče je zavrnilo pritožbo pritožnika zoper takšno odločitev. Vrhovno sodišče je zavrnilo njegovo revizijo.

Pritožnik je trdil, da mu je bila kršena pravica do enakega varstva pravic iz 22. člena Ustave zaradi neobrazložene zavrnitve vseh njegovih dokaznih predlogov, ki so se nanašali na navedeno kršitev. Sodišče prve stopnje je vse njegove doka-

²⁹ Presoje o očitni napačnosti; glej odločbo št. Up-611/07 z dne 6. 11. 2008 (višina odpravnine), odločbo št. Up-984/06 z dne 4. 6. 2009, (odpoklic direktorja), odločbo št. Up-902/09 z dne 20. 1. 2011 (plačilo razlike v plači in drugih prejemkov).

³⁰ Sklicevanje na enotno in uveljavljeno sodno prakso; glej odločbo št. Up-2512/06 z dne 18. 6. 2009 (razrešitev direktorja).

³¹ Glej tudi odločbe Ustavnega sodišča št. Up-77/01 z dne 4. 3. 2004, Uradni list RS, št. 33/04, in OdlUS XIII, 45) (8. tč. obrazložitve).

zne predloge v zvezi z dokazovanjem dejstev brez obrazložitve zavrnilo, sodišče druge stopnje in Vrhovno sodišče pa te kršitve nista odpravili.

Ustavno sodišče je ugotovilo, da je pritožnik predlagal izvedbo dokazov, na katere se je skliceval tudi v ustavni pritožbi, v zvezi z ugotavljanjem njegovega (so) lastništva v družbi IIF, in sicer zaslišanje pritožnika, zaslišanje določenih prič, in vpogled v zapisnik sodnega spisa glede izjave določene priče, pridobitev listinske dokumentacije od tožene stranke, priložil je kot dokaz poročilo Policijske postaje. Sodišče prve stopnje pritožnikovih predlaganih dokazov ni izvedlo, izvedlo je le nekatere dokaze tožene stranke in sprejelo sklep, da se drugi dokazni predlogi zavrnejo kot nepotrebni. Razlogov za tako postopanje v obrazložitvi sodbe ni navedlo.

Sodišče druge stopnje je pritožniku pojasnilo, da je sodišče prve stopnje udeležbo pritožnika v družbi IIF utemeljilo z listinami, ki jih pritožnik ni prerekal. Te trditve pa ne držijo, ker je pritožnik ves čas postopka (tudi v pritožbi) zatrjeval, da ni solastnik družbe IIF in da so listine, ki naj bi izkazovale njegovo udeležbo v družbi IIF, neverodostojne. Vrhovno sodišče je navedlo, da je sodišče nekatere dokazne predloge, ki za odločitev v zadevi niso bili bistveni, utemeljeno zavrnilo, tožnik solastništva v družbi IIF tudi ni izrecno zanikal, do očitanih kršitev pa se je ustrezno opredelilo že tudi pritožbeno sodišče.

Ustavno sodišče je ocenilo, da obrazložitve sodišč ne ustrezajo standardu obrazložene zavrnitve dokaznih predlogov iz 22. člena Ustave. Sodišče mora v dokaznem sklepu navesti, zakaj je predlagani dokaz zavrnilo. Razloge za zavrnitev predlaganega dokaza je dolžno obrazložiti vsaj v končni odločbi. V obravnavani zadevi sodišče prve stopnje ni ravnalo v skladu z navedenimi zahtevami. Sodišče druge stopnje je vnaprej zavrnilo pritožnikov predlagani dokaz o bistvenem dejstvu, ki bi lahko vplival na uspeh v sporu. Vnaprejšnja zavrnitev dokaza o bistvenem dejstvu, prav tako pomeni kršitev pravice do enakega varstva pravic oziroma do poštenega sojenja iz 22. člena Ustave.

Navedba Vrhovnega sodišča, da je sodišče prve stopnje nekatere dokazne predloge, ki za odločitev niso bili bistveni, utemeljeno zavrnilo, po oceni Ustavnega sodišča pomeni zgolj navidezno obrazložitev. Jasno ni opredelilo, na katere dokazne predloge se nanaša, niti zakaj naj bi bili ti dokazi nebistveni, niti ni pojasnilo, kje v sodbi sodišča druge stopnje naj bi bil (posreden) odgovor na očitke pritožnika. Poleg tega je obrazložitev Vrhovnega sodišča, da pritožnik solastništva v družbi IIF ni izrecno zanikal, protispisna.

Glede na navedeno je Ustavno sodišče menilo, da so sodišča brez ustrezne obrazložitve zavrnila pritožnikove dokazne predloge in s tem prekršila obveznost, ki izhaja iz 22. člena Ustave, tj. da mora sodišče zavrnitev dokaznega predloga ustrezno obrazložiti. Po presoji Ustavnega sodišča je takšno ravnanje sodišč v nasprotju s temeljnimi jamstvi poštenega postopka (pravice do izjave), kot izhajajo iz pravice do enakega varstva pravic po 22. členu Ustave. Zato je Ustavno sodišče izpodbijane sodbe razveljavilo in zadevo vrnilo sodišču prve stopnje v novo odločanje.

3.2. Odločba št. Up-647/16 z dne 19. 5. 2016. Ustrezna obrazložitev je pogoj za preizkus razumnosti sprejete odločitve

Sodišče prve stopnje je zavrnilo tožbeni zahtevek tožnika za plačilo odškodnine oziroma odpravnine v višini 190.000,00 EUR, ki naj bi jo pritožnica tožniku dolgovala zaradi odpoklica z mesta člana uprave. Ugotovilo je, da je bil tožnik odpoklican zaradi grobe kršitve svojih obveznosti in zato skladno s tretjim odstavkom 13. člena pogodbe o zaposlitvi ni upravičen do odpravnine. Višje sodišče je zavrnilo pritožbo tožnika zoper takšno odločitev. Vrhovno sodišče je tožnikovi reviziji ugodilo in sodbi sodišč druge in prve stopnje spremenilo tako, da je zahtevku tožnika za plačilo odpravnine ugodilo. Zavzelo je stališče, da mora biti sklep o odpoklicu člana uprave delniške družbe ustrezno utemeljen že ob njegovi izdaji in zato ne zadošča, da je nadzorni svet v sklepu o odpoklicu navedel le pravno podlago za odpoklic.

Pritožnica je Vrhovnemu sodišču očitala, da je v obravnavanem primeru z izpodbijano sodbo št. VIII Ips 204/2014 odločilo drugače kot v bistveno enakem primeru s sodbo št. VIII Ips 181/2014, ne da bi za to navedlo razloge.

Ustavno sodišče je po primerjavi obeh sodb Vrhovnega sodišča ugotovilo, da je Vrhovno sodišče res različno odločilo v dveh primerih, ki sta v pravnem in dejanskem pogledu v bistvenem enaka. Enakost primerov je bila v naslednjem: oba zahtevka sta se nanašala na plačilo odpravnine odpoklicanih članov uprave, ne da bi sodišče presojalo utemeljenost odpoklica; oba tožnika sta bila člana uprave iste tožene stranke in sta imela pravico do odpravnine določeno v pogodbi o zaposlitvi, ki je določala, da delavec ni upravičen do odpravnine, če je odpoklican zaradi grobih kršitev obveznosti; oba tožnika sta bila odpoklicana z istim sklepom istega nadzornega sveta, ki je na enak način opredeljeval razloge

za njun odpoklic (le s sklicevanjem na drugi odstavek 286. člena Zakona o gospodarskih družbah, Uradni list RS, št. 65/09 – uradno prečiščeno besedilo, 33/11, 91/11, 32/12, 57/12, 82/13 in 55/15 – v nadaljevanju ZGD-1); v obeh primerih sta sodišči prve in druge stopnje ugotovili, da sta tožnika grobo kršila svoje obveznosti in da sta bila zaradi teh kršitev odpoklicana s sklepom nadzornega sveta; v obeh primerih je Vrhovno sodišče presojalo enak revizijski očitke o zmotni uporabi materialnega prava glede vprašanja, ali bi morali sodišči v tem postopku presojati formalno zakonitost sklepa nadzornega sveta o odpoklicu z vidika njegove obrazloženosti z navedbo konkretiziranih kršitev delovnih obveznosti in v zvezi s tem očitke o nepravilnem upoštevanju sodne prakse (sodba Vrhovnega sodišča, št. VIII Ips 103/2004 in št. III Ips 195/2008).

Vrhovno sodišče je v kratkem časovnem razmiku (šest mesecev) v isti sestavi drugače odločilo; izpodbijani kasnejši sodbi je ugodilo z obrazložitvijo, da mora že sklep nadzornega sveta o odpoklicu dovolj določno vsebovati hujše kršitve obveznosti, ki so bile razlog za odpoklic. Zgolj prepis določbe ZGD-1 ne zadošča. Taka odločitev se je razlikovala od odločitve v prvi sodbi (št. VIII Ips 181/2014), v kateri je Vrhovno sodišče potrdilo odločitvi nižjih sodišč o zavrnitvi zahtevka za plačilo odpravnine. Sprejelo je stališče, da ni bistveno, ali so bile kršitve, ki naj bi jih tožnik storil, podrobno opisane v zapisniku seje nadzornega sveta in v sklepu o odpoklicu; zadošča, da jih ugotovi šele sodišče.

Ustavno sodišče je zadevo presojalo z vidika 22. člena Ustave, ki vsakomur zagotavlja enako varstvo njegovih pravic v postopku pred sodiščem. V skladu z navedeno določbo Ustave so sodišča dolžna enake položaje obravnavati enako in dosledno uporabljati zakon. Pri tem pa je Ustavno sodišče navedlo, da to ne sme ovirati pravnega razvoja in pravnega napredka. Vsakega odstopanja še ni mogoče šteti za kršitev te ustavne pravice. Vrhovno sodišče lahko odstopi od pravnega stališča tudi v kratkem časovnem zamiku od sprejema drugačne odločitve, če meni, da je bilo prejšnje stališče pravno zmotno. V tem primeru mora vsebinsko obrazložiti razloge za spremembo stališča, da stranka lahko spozna, zakaj je sodišče v njenem primeru odločilo drugače. To je zahteva poštenega sojenja in zagotovitve zaupanja v sodstvo. Ustrezna obrazložitev je tudi pogoj za preizkus razumnosti sprejete odločitve.

Ustavno sodišče je sklenilo, da brez vsebinske obrazložitve razlogov za spremembo stališča v tako kratkem časovnem razmiku in pred istim senatom ne more biti v funkciji organskega razvoja prava ter pomeni kršitev pravice do enakega varstva pravic in s tem do poštenega sojenja iz 22. člena Ustave. Dodalo je

še, da je Vrhovno sodišče kršilo pravico do enakega varstva pravic iz 22. člena Ustave tudi s tem, ko ni odgovorilo na navedbo pritožnice v odgovoru na revizijo o nepravilnem upoštevanju sodne prakse. Del pravice iz 22. člena Ustave je namreč tudi pravica do kontradiktornega postopka, v katerem mora biti vsaki stranki zagotovljena pravica do izjavljanja. Pravica do izjavljanja in obveznost sodišča do opredelitve se nanašata tudi na pravna vprašanja. Sodišče se je dolžno opredeliti do nosilnih argumentiranih navedb. Za zagotovitev ustavne pravice do poštenega sojenja in za zagotovitev zaupanja v sodstvo je pomembno, da stranka spozna, da se je sodišče z njenimi argumenti seznanilo in jih obravnavalo in da jih ni prezrlo. Glede na navedeno je Ustavno sodišče izpodbijano sodbo Vrhovnega sodišča razveljavilo in zadevo vrnilo temu sodišču v novo sojenje.

3.3. Odločba št. U-I-200/15, Up-936/15 z dne 16. 3. 2017.

Vročanje odpovedi pogodbe o zaposlitvi, kršitev pravice delavca do sodnega varstva, prvi odstavek 23. člena Ustave

Ustavno sodišče je z navedeno odločbo razveljavilo četrti odstavek 88. člena Zakona o delovnih razmerjih (Uradni list RS, št. 21/13 – v nadaljevanju ZDR-1). V skladu z navedeno razveljavljeno določbo je bila delavcu v primeru, če mu je bila odpoved pogodbe o zaposlitvi vročana po pošti s priporočeno pošiljko s povratnico, vročana na naslov prebivališča, določenega v pogodbi o zaposlitvi, razen če je delavec naknadno pisno sporočil drug naslov. Štelo se je, da je bila vročitev opravljena, ko je bila pošiljka prevzeta, oziroma, če pošiljka ni bila prevzeta v roku za sprejem, je veljala fikcija vročitve, po poteku osem dni od dneva prvega poskusa vročitve.³²

³² Pravila vročanja priporočenih pošilk s povratnico so znana. Pravna podlaga zanje je 41. člen Zakona o poštinih storitvah (Uradni list RS, št. 51/09, 77/10 in 81/15 – v nadaljevanju ZPSto-2). Vročitev po poštinih pravilih poteka tako, da se priporočene in vrednostne poštne pošiljke vročajo naslovníku osebno na naslovu. Če to ni mogoče, se priporočena in vrednostna pošiljka vročita enemu od odraslih članov gospodinjstva ali osebi, pooblaščenici za prevzem poštinih pošilk. Če teh poštinih pošilk zaradi odsotnosti ni mogoče vročiti navedenim osebam, pusti dostavljač v hišnem predalčniku obvestilo, v katerem navede kraj prevzema in rok (ne pa ime oz. v obravnavanem primeru naslov (firmo) pošiljatelja, delodajalca), v katerem se lahko prevzame poštna pošiljka (tretji odstavek 41. člena ZPSto-2). Če naslovník poštné pošiljke ne prevzame v roku, določenem v obvestilu iz prejšnjega odstavka, se poštna pošiljka vrne pošiljatelju (četrti odstavek 41. člena ZPSto-2).

Ustavna pritožnica je navajala, da je bila z odpovedjo pogodbe o zaposlitvi seznanjena po preteku roka za vložitev tožbe po tretjem odstavku 200. člena ZDR-1. Ker se rok 30 dni od dneva vročitve odpovedi za vložitev tožbe na sodišču šteje po odločitvi sodišča za materialni prekluzivni rok, ob zamudi roka vrnitev v prejšnje stanje ni dovoljena. Zato pritožnica ni mogla uresničiti sodnega varstva. Na podlagi trditve pobudnice, da taka ureditev posega v ustavno pravico do sodnega varstva po prvem odstavku 23. člena Ustave,³³ je Ustavno sodišče preverilo očitano kršitev navedenega procesnega jamstva, z upoštevanjem tretjega odstavka 15. člena Ustave, ali poseg temelji na stvarno upravičenem cilju, ki ga je zakonodajalec želel doseči s poenostavitvijo pravil vročanja. Ustavno sodišče je sledilo navedbam državnega zbora in vlade, da je cilj izpodbijane zakonske ureditve poenostavitev postopka vročanja odpovedi pogodbe o zaposlitvi, ustavno dopusten cilj. Menilo pa je, da taka ureditev ne prestane presoje po strogem testu sorazmernosti glede nujnosti, primernosti in načela sorazmernosti v ožjem pomenu. Razlogi so bili naslednji: vročitev odpovedi je predpogoj za uveljavljanje sodnega varstva, izguba zaposlitve ima težke posledice za delavca in njegovo družino, zato bi delavec moral biti seznanjen s pisanjem; delavčeva odsotnost zaradi bolezni ali dopusta pa lahko ima za posledico, da se delavec ne seznanj z odpovedjo do izteka prekluzivnega roka za vložitev tožbe, še posebej zato, ker v obvestilu o prispeli pošiljki, ki jo pusti pismonoša v predalčniku, ni navedeno kdo je pošiljatelj; taka strogost vročanja ne velja za pomembnejše sodne ali upravne odločbe, ko se praviloma pošiljka pusti v nabiralniku, da se naslovnik seznanj s pisanjem. Gre za hude posledice, za trajno in nepopravljivo izgubo sodnega varstva zoper odpoved pogodbe o zaposlitvi delavcu, ki je šibkejša stranka v pogodbenem delovnem razmerju. Posledice so nesorazmerne s koristmi izpodbijane določbe. Zato je Ustavno sodišče presodilo, da gre za prekomeren poseg v pravico delavca iz prvega odstavka 23. člena Ustave.

V skladu z drugim odstavkom 40. člena Zakona o ustavnem sodišču (Uradni list RS, št. 64/07 – uradno prečiščeno besedilo in 109/12) je določilo tudi način izvršitve svoje odločitve, da se do drugačne zakonske ureditve za vročanje odpovedi pogodbe o zaposlitvi delavcu po pošti, uporabljajo pravila ZPP o osebnem vročanju.³⁴ Zaradi navedene odločitve je Ustavno sodišče ugodilo tudi ustavni

³³ Prvi odstavek 23. člena Ustave določa: "Vsakdo ima pravico, da o njegovih pravicah in dolžnostih ter o obtožbah proti njemu brez nepotrebnega odlašanja odloča neodvisno, nepristransko in z zakonom ustanovljeno sodišče."

³⁴ Določbe 142. člena v zvezi s 141. členom ZPP. Pomembna razlika vročanja po navedeni

pritožbi in je sklepe sodišč razveljavilo ter zadevo vrnilo sodišču prve stopnje v novo odločanje.

LITERATURA IN VIRI

- Crnić, J., Komentar Ustavnog zakona o ustavnem sudu Republike Hrvatske, Narodne novine d.d., Zagreb, 2002.
- Babac, B., Babić, M., Naučavanje i praxis o tvz. »paralelizmu nadležnosti« ustavnog suda i upravnoga suda u području zaštite »ustavnih pravica«-neka kritička razmartanja, Zbornik radova Pravnog fakulteta u Splitu, god. 47, 1/2010.
- Bardutzky, S, Sprejem zadeve v ustavnosodno presojo, doktorska disertacija, Univerza v Ljubljani Pravna fakulteta, 2013.
- Jarass, D., Pieroth, B., Kommentar, Grundgesetz, Munchen, 1995.
- Klampfer, M., Ustavna pritožba pred ustavnim sodiščem RS, odvetnik, dec. 2012.
- Kristan, I., Zbornik znanstvenih razprav, Pravna fakulteta u Ljabjani, LII. letnik, 1992, Ljubljana.
- Lechne, H., Zuck, R., Kommentar, Bundescerfassungs-geruchfsgesetz, Munchen, 1996.
- Ljubić, D., Granice ustavnog sudovanja iniciranog ustavnom tužbom, Zbornik radova Pravnog fakulteta u Splitu, 1/2013.
- Nerad, S., Komentar k 161. členu, v Šturm, L, Komentar Ustave Republike Slovenije, Fakulteta za državne in evropske študije, Ljubljana 2011.
- Radolović, A., Odnos redovnog sudskog i ustavnosudskog postupka u ustavnim žalbama, Zbornik Pravnog fakulteta Rijeka, 2017.
- Sachs, Michael, Verfassungsprozessrecht, 3. izdaja, Mohr Siebeck, 2010.
- Schlaich K.; Koriath, S., Das Bundesverfassungsgericht–Stellung, Verfahren, Entscheidunggen-ein Studienbuch, C. H. Beck, 2004.
- Testen, F., Komentar k 15. členu, v: L. Šturm, Komentar Ustave Republike Slovenije, Fakulteta za državne in evropske študije, Ljubljana 2002.
- Ude, L., Ustavna pritožba v civilnih in delovno-socialnih sporih, Ustavno sodstvo, Cankarjeva založba, Ljubljana, 2000.
- Wohrmann, G.: v Law on the federal Constitucional court, Inter nationes, Bonn, 1996.

PRAVNI VIRI

- Ustava Republike Slovenije, Uradni list RS, št. 33/91, 42/97, 66/00, 24/03, 69/04, 47/13, 75/16.
- Zakona o Ustavnem sodišču, Uradni list RS, št. 64/07 – uradno prečiščeno besedilo in 109/12, v nadaljevanju ZUstS.

določbi ZPP glede na razveljavljeno določbo ZDR-1 je, da pri vročanju po ZPP vročevalec v predalčniku pusti pisanje, s čimer se delavec lahko seznaní ne samo kdo je pošiljatelj, ampak tudi s samo vsebino pisanja.

- Zakon o delovnih in socialnih sodiščih, Uradni list RS, št. 2/04,
- Ustav Republike Hrvatske, Narodne novine broj 85/10- pročišćeni tekst.
- Ustavni zakon o ustavnom sudu Republike Hrvatske, Narodne novine broj 99/99, 29/02 i 49/02 – pročišćeni tekst.
- Grundgesetz für die Bundesrepublik Deutschland.
- Bundesverfassungsgericht.

Constitutional Court Ruling on Constitutional Complaint in the Area of Labour Disputes between 2014 and 2016

Korpič-Horvat Etelka*

Summary

On the basis of the final judgements of ordinary courts, which were repealed due to the successful Constitutional appeals in the period between 2014 and 2016, the author makes certain conclusions on the quality of trials in regular and labour courts in Slovenia. On the basis of the number of final verdicts in the above mentioned 3-year period which were revoked due to successful Constitutional appeals, the author compares the situation with Croatia and Germany and seeks an answer to the question whether the quality of the trials of ordinary courts in Slovenia is worse or better than in the mentioned countries.

The core of the paper covers the characteristics of Constitutional appeal under the Slovenian legal system and compares it with the regulations in Germany and Croatia. The author notes that the principal regulations of the Constitutional appeal are the same, which should not be surprising, since both, Slovenia and Croatia followed the example of legal regulation of Constitutional appeal in Germany. She also notes that the fundamental common feature of constitutional appeal is mainly its special legal remedy, instituted to the Constitutional Court as public authority *sui generis*; further, that it is a subsidiary legal remedy, since it is the obligation of regular courts to provide protection of human rights and fundamental freedoms and that it is the legal remedy, which due to the number of cases overburdens the Constitutional Court. The author also pays special attention to the characteristics of lodging Constitutional complaints in the field of labour law which applies to the Slovenian legal order.

The author discusses two decisions taken by the Constitutional Court in the field of labour law following Constitutional appeals filed in 2016. Both of them refer to the violation of the right to procedural guarantees under Article 22 of the Constitution (the right to be heard) due to lack of adequate explanations of

* Etelka Korpič-Horvat, PhD, Constitutional Court Judge, Vice President of the Constitutional Court of the Republic of Slovenia
etelka.korpic-horvat@us-rs.si

the reasons for rejecting the evidence offered and the duty of the Court to give substantive reasons for a change of its view. Due to the actuality of the issue, the author also discusses the service of termination of the employment contract by mail with the return receipt. The first two infringements which relate to procedural guaranties in judicial proceedings under Article 22 of the Constitution constitute the most common violations the Constitutional Court has noted with regard to successfully resolved Constitutional appeals for many years. These are followed by infringements under Article 23 of the Constitution (the right to judicial protection) which was dealt with in 2017, after a Constitutional complaint, together with the initiative in that case regarding the service of termination of the employment contract by mail with return receipt. The complainant contested judicial decisions, based on the statutory regulation of notification of termination of employment contract with the return receipt under paragraph 4 of Article 88 of the ERA-1. The Constitutional Court ruled that the essential precondition for the exercise of the Constitutional right to judicial protection against termination of an employment contract is the fact, that the worker concerned is informed about the termination of employment. The repealed Paragraph 4 of Article 88 of the ERA-1 did not provide that, therefore the Constitutional Court decided it was an encroachment on the Constitutional right under Paragraph 1 of Article 23 of the Constitution. The Constitutional Court decided the manner of implementation, according to which for different legal decisions, the service of termination of employment contract by mail with acknowledgement of receipt, the rules under Civil Procedure Act are applied (Official Gazette of RS, No. 73/07-official consolidated text, and 45/08).